खगवँ:

सीमाहीन : सीमाहीन जि

डा. आनन्द जोशी

खग्वँः सीमाहीन :
सीमाहीन जि

(हाइकु मुना)

डा. आनन्द जोशी

रुबरिक, काठमाडौं
२००८

खग्वँः सीमाहीन : सीमाहीन जि
डा. आनन्द जोशी

....

हामा : कवि स्वयं
न्हवपां पिथनागु दँ : ने सं ११२९ (वि स २०६५)
पिकाक : रुबरिक, यँ
देव व सफू दुनेया किपात : डा. आनन्द जोशी
क्ष्क्यल स्
थाकू :
मू :

Khagwo Seemaheen : Ji Seemaheen
Dr. Ananda Joshi

क्यानभासय् म्वाकातगु मिं मखु
अनुभवया जीवन्त मिं
चेतना थनाः
दिशा संकेत यानाच्वपिं जिन्दगितय्त
अर्थात कवितय्त

आनन्द जोशी

धलः

जिमिगु खँ
कबिया धापू

वक्तव्य : थौंया हाइकु

हाइकु

१४ छं क्यूगु लागा
१५ संबागु सर्गः
१६ न्हूगु दं पाल्वाय
१७ पुखुया लःखय्
१८ च्वापुया चिकु
१९ लः दु, गति दु
२० थौं खुसि सुंक
२१ मल दुने जि
२२ युध्दंध्वस्त गाँ
२३ वा मवः थौं नं
२४ थौं रंग वात
२५ मचा ब्वलंका
२६ गफ गफय् छं
२७ नीलंग्रस्त ई
२८ अस्वस्थ थ्व म्ह
२९ हचूपाःया ध्वाँय्
३० प्लास्टिकया स्वाँ
३१ थौं क्रिसमास
३२ भ्वतय् मि च्वल
३३ छें छेँत कित
३४ मकपना वं
३५ स्वाँ दु/ हः मदु
३६ सूर्य नं कैद
३७ बोनसाई जि
३८ सीम्ह छुँ लखय्
३९ ख्वाः तःपिं रिपिं
४० चुं दल सूर्य
४१ लः लुत मिइ
४२ नांगागु सिमाय्
४३ मादलया सः
४४ रेल वल, वन
४५ धिचिंगु च्वापु
४६ पोया जालं नं
४७ सिमांहागु हः
४८ न्हयावले हथाय्
४९ आनन्द जोशी
५० प्रयो्गशालाय्
५१ फय्, लः, जः यात
५२ गुँ गुँया स्वापू
५३ फइं बुँ मखु
५४ वा वगु मदु
५५ सीमाया हलं
५६ पाकिंग मदु
५७ भिसं दे माला
५८ असंया हूलय्

५९ आब्स्ट्राक आर्ट
६० सर्गः विस्तृत
६१ बुलुमि सीत
६२ ई वल, वन
६३ ख्वातंगु युग
६४ ख्वाँउ मौसम
६५ हागु हः लँय् बँय्
६६ हिउँया गुँ गुँ
६७ चैत्रया फसं
६८ देगया हुलय
६९ आनन्द जोशी
७० ऋतुया हत्या
७१ न्हाय्कं स्वल व
७२ छ्याखेरं खसु
७३ फिरफिरेमा
७४ लँ ला अस्थिर
७५ अस्तित्वया सः
७६ मेनमत जि
७७ न्ह्याथाय् नं हि हि
७८ कँ बुया च्वन
७९ थौं गोफय् वल
८० अशक्त मिखा
८१ रुंगःत हाल
८२ वन फडानी
८३ कुँया खसुइ
८४ जिं लक्ष्मीपूजाय्
८५ खग्वँः गँ मखु
८६ वसन्त वल
८७ सःया गतिइ
८८ सिसि दुने खुसि
८९ आनन्द जोशी
९० क्यानभासय् मी
९१ जलकुम्भीतय्सं
९२ डिस्कोदुने म्वाकेत स्वल न्हू दँ
९३ म्हपूजाय् भ्मीसं
९४ अस्थिर सिवालिक
९५ लः थाथां वयाः
९६ ध्याचलँय् À À
९७ ब्वलनेत स्वल
९८ होलोइन
९९ खग्वँः सीमाहीन
१०० चिकुलां पुखु च्वापुया ख्यः
१०१ बाधं तज्यात थौं

जिमिगु खँ

डा. आनन्द जोशीयागु सफू ˘आनन्द जोशीया कविता कविता ताल्जुइ’ लिपा थ्व हाइकु मुनाः ˘खन्वँः सीमाहीन : सीमाहीन जि’ पिकाय् दुगुलिं जिपिं तसकः लय्ताः। विश्वया विभिन्न देशय् हाइकु नं थःगु थाय् काय् धुकुसां भ्कीगु साहित्यय् थ्व विधा स्थापित यायेत अभ्क नं सशक्तरुपं कुतः यानावं न्ह्याः वनेमानि। खः ला हाइकु कविपिन्सं यक्को हे कुतः यानाच्वगु दु, न्हूगु प्रयोग नापनापं न्हूगु दृषिकोणं जीवनया विभिन्न पक्षत स्वयेत न्हयावनाच्वंगु दु। थ्व इलय् हाइकुया स्वरुपय् जक मखु थ्व कय्च्यानाः अभिमानया रुपय् न्हयावने मागु विषयवस्तु व व्यापकताया लागि दिशाबोध आवश्यकता ताया। थ्व पक्षय् थ्व सफू नं योथदान विइ धैगु जिमिसं विश्वास यानाच्वना।

थ्व सफू पिकाय्त सफूया पाण्डलिपि लल्हानाःदिम्ह डा आनन्द जोशीयात व न्ह्यावंले लँ क्यनाः प्रेरणा वियादिम्ह डा कुंन्जनी जोशीयात दुनुगलनिसे धन्यवाद दु। अथे हे प्रूफ स्वयाः भाषा भिंकादिइम्ह प्रेम साय्मियात नं धन्यवाद दु।

रुबरिक

कविया धापू

हाइकुया छगू लहर वयाच्वन। यक्को हाइकुत विभिन्न पत्रपत्रिकाय् प्रकाशन जुयाच्वन। सफूत नं पिहाँ वयाच्वन। गोष्ठी नं जुया च्वन। न्हूपिं कवित नं ब्वलना वया च्वन। थ्व धाःयात छगू अभियानया रुपय् न्ह्याकाः प्रकृति, जीवन, विकास व मानवीय अन्तर सम्वन्धवारे न्हगु आयाम थपेयानाः नेपाल भाषाया हाइकु नं छगू न्हूगु दिशा विइ धैगु जिगु विश्वास दु। थ्व हे क्रमय् हाइकुत रचनायायां सफूया रुपय् ॅखग्वँः सीमाहीन : सीमाहीन जि' हय्गु जिं प्रयासयानाः। गुलिसिनं ला थ्व हाइकु हे मखु, कविता हे मखु, छु छुं नं मखु धाय्फु । जिं थुकथं - थ्व दकसिबे न्हापां ला कविता खः, अनं हाइकु, अनं अर्थात जीवन!

१ - ९० तक्कया हाइकु हाइकुया अनुशासणय् च्वना च्वयागु कवितात खः। थ्वया लिपा ९१ - १०१ तक्कया हाइकुत स्वतन्त्ररुपं सर्गः थे चकंनाः च्वय्गु कुतः यानागु दु। थ्व हे सफुतिइ दुथ्यागु जिगु वक्तव्य ॅथौंया हाइकु'लय् हाइकुया विकास क्रम, थ्वया व्यापकता व जिगु धापू स्पषृ यायेत कुतः यानागु दु।

जिगु हाइकुतय्त मुनाः सफूया रुपय् हयेतः न्हावले बः बियाच्वपि डा कन्जनी जोशी, डा रुबी जोशी बाताजु, ई रिकि जोशी व डा शिशिर बाताजुयात तह्गु सुभाय् दु।

जिगु वक्तव्य : कविया वक्तव्य

थौंया हाइकु
– विकास क्रम, विविधता, व्यापकता व दिशावोध

साहित्यया बिभिन्न विधात मध्ये हाइकु छगू विश्कं बिधाया रुपय् ब्वलना वयाच्वगु दु। खः ला हाइकुया शुरुवात एकिनयाना धाय् मफु, अयसां १७औं शताब्दीइ जापानया काव्य साहित्यय् छगू महत्वपूर्ण अभियानया रुपय् बिकास जुया ब्वलंगु खः। थ्व विधायात जापानया लागा पिँन्हे विश्वया साहित्य ख्यलय् स्थापित यायेगुलि हाइकुया विभिन्न प्रवर्तकत मध्ये मात्सुओ वाशो (१९४४ – १९९४)या त्रह्वगु देन दु। वय्कया कुतलं हे हाइकु जीवनया छगू महत्वपूर्ण पक्षजुया भन् भन चकनावंगु जक मखु कि प्राकृतिक पक्षयात नं विभिन्न दृËको णं स्वयफ विभिन्न रुपं हाइकुलय् समावेश याना यकेत वयकलं तह्वगु तेवाबिया दिल।

प्राकृतिक दृश्य, वातावरणीय स्थिति (ह्रास व संरक्षण), जीवनया प्रसंग, जीवनय् घटे जुइगु घटना, मानवीय ïüयाकलाप आदि पाखें बुइगु अन्तर अनुभूतियात गथे कविं अनुभव यागु खः, अथे हे खग्वँःलं अभिव्यक्त यायेगु हे हाइकु खः। मेखतं धाय्गु खःसा अनुभूतिया चरमक्षणया कविता खः – हाइकु। थ्वयात विश्वया दकसिबे चिहाकगु कविताधकाः न धयाः वयाः च्वंगु दु। चिहाकगु कविताय् गहन रुपं थःगु विचाः अभिव्यक्त यायेगु अपुगु खँ मखु, यक्को हे थाकु! प्रत्येक खग्वँःलय् भावया मू सुलाच्वनि, प्रत्येक ध्व व बिम्बं सजीव किपा भ्हीगु न्हयोने थने है। थ्वया अमूर्त स्वरुपं ब्वमिया न्हयपुइ छगू तरंग / चेतना थनाः बिइ। हाइकुयात जीवन्त वा यक्को बाँलाकेगु कुतलय् ततःमतः क्यनाः छगू लिपा मेगु बिम्बया तिसा तिइकुतिइकुं हे कुरुप नं जुवनेफु, थ्व पाखे कवित तसकः सचेत जुइमाः।

परम्पराकथं हाइकुया थःगु हे स्वरुप दु - न्हयापां ५, अले ७ व अन्तय् ५ खग्वँःत स्वंगु रुोलय्)। हाइकुलय् ऋतुबोध - प्ज्नय)या विश्कं हे मू दु, गुकिं हाइकुयात जीवन बियाः यथार्थ रुपं स्वायेत योगदान यानाच्वनि। ऋतुबोध बाहेक मेगु विभिन्न प्राकृतिक विषय / क्षेत्रयात कयाः च्वयातगु हाइकुतयूत छु धाय्गु धैगु खँय् यक्को हे विवाद जुगु दु। अथे हे प्राकृतिक बिषय त्वताः बिभिन्न बिषय, मानवीय क्रियाकलाप, विकास, वातावरणीय ह्रास वा सरंक्षण, व्यंग आदि च्वयातगु कवितातयेत हाइकु हे धाय्गु वा मेग हे नां बिइगु धैग खँय् न यक्को हे तर्क वितर्क जुगु दु! जापानय् प्राकृतिक विषय नं पिनेवनाः च्यइगु व्यंगयात "सेन्र्यू' - क्ष्लबचथग) धकाः धायेगु चलन दु। हाइकुया नां दम्ह कवि व समालोचक बिल हिगीन्सनं प्राकृतिक बिषय त्वताः बिभिन्न बिषयलय् च्वयातगु हाइकुयात त्यउष्अक वा प्भथ धयचमक धाय्गु उपयुक्त जुइ धकाः थःगु विचाः प्वकुगु दु।

प्रकृति व थ्वया सम्वन्धित क्षेत्र हे हाइकुया मू बिषयया रुपय् अभिव्यक्त जुइगुलिं हाइकुयात "प्राकृतिक काव्य' धकाः धाई। तर थौं कन्हे हाइकुयात प्राकृतिक काव्य जक मखु, नीति काव्य, बिम्ब काव्य वा प्रतीक काव्य नं यक्को समालोचकतय्सं धया वयाच्वगु दु। प्रकृति जन जीवनया छगू महत्वपूर्ण अन्तर सम्वन्धित बिषय खःसां, थौंवया वातावरणीय स्थितिइ, आर्थिक व सामाजिक परिवेशय् यक्को ह्यूपाः वय् धुंकल। अव्यवस्थित शहरीकरण, प्राकृतिक श्रोतया अतिउपयोग, योजनाहीन विकास, प्रकृति व मानवीय क्रियाकलापंहगु प्रकोप आदि न्हिया न्हिथं बढेजुयाः वनाच्वन। मेखें स्वसाः मानवीय जीवनयात सुखद यायेत, वातावरणीय स्थितियात सन्तुलित यायेत व दिगो विकास यायेगु व विभिन्न बालागु प्रयासत नं यक्को जुजुं वंगु दु। उकिंम्हिगःया पःखा थौं वया सुरक्षाया पःखाः मखयाः पंगः सावित जइफु! म्हिगः म्हितेत दय्कातगु ख्यः थौं चलःवनाः गा-गाः जक दुगु बँ जइफु!

World Kigo Database websiteo\ lkxfFju' 8fÀÀ cfgGb hf]zLofuÀ' wfk" j :jk' xfOs'

oooooooooooooooooooooooooooooooo

World Kigo Database

oooooooooooooooooooooooooooooooo

Dr. Ananda Joshi is a ioneer leading poet of **Nepal Bhasa new poetry**.

His published three poetry books " Visthapit Ji - Ji Makhu", "Koshaloha" and " Ananda Joshi ya Kavita·." are regarded as the milestones in the Nepalese New Poetry. He is also a Haiku poet, he has already published many haiku in the various magazines.

According to him "Haiku is one of the proper ways to present the interlinkages between nature, resources and human actions. Though it is a small canvas, it is a powerful medium for new form of expression of live-situation, feelings and visions. At present, Haiku becomes one of the essential components of Nepalese life." His new Haiku book is going to publish shortly.

Dr. Ananda Raj Joshi is one of the distinguished Environmental Management Experts and Former Director General of South Asia Co-operative Environment Programme (SACEP) and South Asian Seas Programme (SAS), Sri Lanka.

Three Haiku of Dr. Ananda joshi

Ananda Joshi
Sound of a gong in the silent night

Oasis, he is

Seasons have come and passed
Plants bear no leaves or flowers
Change is handicapped

You also have a flame within you
You traded the flame to survive
Now you are dark as night

****

म्हिगः फि-फिया बँ, थौं व बँय् ‘ओय्सिस’ ब्वलनाच्वंगु नं जइफु ! म्हिगः लाई मखु धकाः घोषित ल्वय् नं थौं लाय्केफु, लाय्फु! म्हिगःया मू, मान्यता, आस्था तक नं अर्थहीन सावित जुइफु, जुइधुकेफु! थौंया मनूखं स्वइगु जीवनया विभिन्न पक्ष, दृषिकोण यक्को हे पाय् धुकल। थौंया मनूया दुने ब्वलनावगु विशालतां चकनेत सर्गः मागु दु, पुसां ब्वलकेत थाय् मागु दु। थ्वया मतलव म्हिगःया प्रत्येक प्रयास, उपलब्धित दक्को फुक्क हे अर्थहीन धाय् फै मखु, धाय् नं मज्यू । म्हिगःया गुलिखे बालागु उपलब्धित, दृषिकोणयात ई-ब्यो अनुसार हिलाःयंकाः थौंया जीवनया छगू लिधंसाया रुपय् नं परिमार्जन यानाः यंकेगु प्रयास जुइमाः। उकिं थौं हाइकुया बिषय सिर्फ प्रकृति जकः मजुसे विविधतां हाइकुलय् हाः कयाः वंगु दु, हाइकुया बिषयगत ख्यः चकनावंगु दु। थौं हाइकु नं कय्च्यानावंगु क्षेत्रत :

१ ऋतु
२ भौतिक प्राकृतिक श्रोत - भू , जल, वायु, चट्टान आदि)
३ जैविक विविधता
४ सामाजिक क्षेत्र - सामाजिक स्थिति, मनूया रहनसहन, जीवन पद्धति आीद)
५ धार्मिक व सास्कृतिक क्षेत्र - धर्म, पव,चखः नखः आदि)
६ विकास - गाँ व शहर विकास, श्रोतया दिगो विकास, मानवीय विकास, वातावरणीय ह्रास व संरक्षण, शिक्षा व जन चेतना, आर्थिक विकास आदि)
७ अन्तर सम्वन्ध व एकिकृत कुतः

थौंया हाइकुया स्वरुपय्, बिषयलय् व बिम्ब ब्वय्गु पहलय् यक्को ह्यूपाः वये धुकल। हाइकुया विकास क्रमय् विविधतां थाय् कया वयाच्वगु दु। थुकिया मू कारण खः - दे देया विविधता, विशेषता व सीमीतता। प्रत्येक देया थःगु हे पहः दु, रहनसहन दु, परम्परा दु, सस्कृति दु, इतिहास दु, परिवेश दु, थ्व नाप नापं प्राकृतिक स्थिति, वातावरण व मौसमया विविधता व व्यापकता नं दु, अले थः गु सीमीतता नं दु। थुकिं हाइकुया स्वरुपय् जक मखु, विषयवस्तुइ, बिम्बय् व कथ्यहे नं प्रभाव लानाच्वनि। अमेरिकाया हाइकुलय् १७ खग्वँः हे स्वगु भ्कोलय् हे माः धैगु अनुशासन मदु, हाइकु छ ध्वः नं जुइफु, आब्टाक रुपय् नं जुइफु । उदाहरण :

o g
r
f frog

- @_

beneath
leaf mold
stone
cool
stone

- #_

smoke from a neighbor’s chimney loneliness

- $_

an empty elevator
opens
closes

((

गुलिखे देतय्सं जापानं कय्च्याना वयाच्वंगु अनुशासन व परम्परा दुने हे च्वना हाइकुया सिर्जना यानाच्वंगु दु। भारतय् हाइकु व सर्न्यूया अलग अलग अस्तित्व स्वीकार मयासे सर्न्यूयात नं हाइकु हे धयाच्वगु दु। अथे हे नेपाःलय् नं हाइकु व सन्ययात अलग अलग हे अस्तित्व मब्युसे छ्गु हे रुपय् स्वीकार याना वयाच्वगु दु । नेपाल भाषाय् थौं कन्हे यक्को हे हाइकु सिर्जना जुयाच्वन, प्रकाशन जुयाच्वन। प्रकृति बिषय त्वताः विभिन्न बिषयलय् नं हाइकु पिहावया च्वन, थ्व तसंकः लय्तागु खँ खः। तर १७ खग्वँलय् हे कुनाः थःगु बिचाः अभिव्यक्त याय् मागु वाध्यता गुलि तक्क ठिक वा ई-ब्यो अनुसार हिकाः अर्थात परिमार्जन यानाः यंकेगु हे ठिक, थ्व खँय विचाःयाना पलाः न्हया्केगु ई वगुदु ! व हे पुलागु परम्परा, व हे छन्दोबन्ध चिनाखँय् थें बलबलं थासाः दुने कुनाः हाइकुयात जन्म बिया च्वनेमागु वाध्यता हे थौया हाइकुया अनुशासन हे जुइमाः धैगु खँय् जिं विश्वास मयानाः। चरम क्षणया अनुभतियात जीवन्त रुपय् अभिव्यक्त यायेत आवश्यक स्वरुप छ ध्वः नं जुइफु, निध्वः नं जुइफु वा स्वध्वः नं जुइफु। न्हयागुसां हाइकुलय् थम्हं खंगु, थंम्हं भोगेयानागु, थम्हं ॱअनुभवयानागु खँ अभिव्यक्त जुइमाः थ्व ब्वनिबले ब्वमिं नं व हे खँ, व हे दृष्य, व हे घटना वा अन्तर सम्वन्ध वा अन्तर प्रतिकिया न्हयोने दः व थें, थम्हं हे खनाथें, थम्हं हे भोगेयानाथें आभाष जुइमाः, चेतना थनाः विइमाः। थ्व जुइत हाइकुलय् दकसिबे दय्मागु ला कविता खः, कविताहीन हाइकु छपाः भ्वँ जक सावित जुइ।

थौ हाइकुयात थ्व देयागु, त्व भाय् यागु, थ्व जातियागु धकाः ¨न्द स्थितिइ व स्वीकृत वा अस्वीकृत लँय् अलमले जुया च्वनेगु बेसिं थ्वया जीवननाप स्वापू, थ्वया ब्याप्ती, थ्वया धरातल, थ्वया जीवन्ततायात सकिर्ण मिखां मखु, एकिकृत व बहूआयामिक पक्षं विश्लेषणयाना स्वयमाः। न्हू विचाः, न्हू दृषिकोण, न्हू स्वरुप थनेहइगु किपायात थुइकेमाः,

थ्व दुने हे आस्था व जीवनया न्हगु दिशा लुइ। तर खग्वँः च्याकाः थःत लुमुके धुनेवं मि स्यानाः वनिपिनिगु लागि न्हू धैगु पचे जुइमखु। व हे पुलांगु बिचाया माखापिखाय् स्वत्तुस्वकाः, थात्तुथाकाः म्वाईपिनिगु लागि व्यापक दृषिकोण, विविधता व विशालता, जीवन व थौया वातावरणया अन्तर सम्वन्ध व अन्तर प्रतिक्रियां पिहाँवगु न्हू विचा, चेतनाया लहर सह्य जुई मखु । जिं स्वय् - कवि च्वइगु हाइकु मि खः, थ्वं भौतिक रुपं ला पुइ मखु। तर व हे मिं भ्मी दुने चेतना थनाः न्हयपुइ तरंग हयाविइ। थ्व हे हाइकुया सफलता खः। थौंया हाइकु नं कय्च्यानाः वनाच्वंगु व्यापकतायात ब्वलंका यकेमाः, ब्वलकेत ल्वगु लकस दय्माः, बिइमाः। नत्र ई नाप नापं न्ह्यावने मफयाः यात्राय् ल्युने तने नं फु - भ्मीगु कुतः।

000000

1,2,3,Marlene Mountain,
The Haiku Anthology
Ed. Cor van Den Heuvel
Simon & Schuster, Inc.. New York, 1986, p. 156, 159,160

4 The Haiku Anthology
Ed. Cor van Den Heuvel
Simon & Schuster, Inc.. New York, 1986, p. 53

खण्ड: सीमाहीन :
सीमाहीन जि

१
महानगर
छैँ–छैँ, लँ, सःया हूल
बोधीबृक्ष ग्व ?

२
धु, कुं ब्याप्त थाय्
न्ह्यपु नं त्रसित थ्वैं
जिं ला चाय्का भ्र्या ।

३
चिकुलाया न्हि
निभाः पानाः हे फुत
लं सताः च्वन ।

४
वंगल-सिमा
ब्वलन व अंगलय्
दुन ॅजि' दुने ।

५
तुति चिइत
छं थुतुलाच्वन लँ
– खुसि स्वतन्त्र ।

६
जि छुं नं मखु
खुसि सां गतिहीन
लँ बिनाया लँ ।

७
च्वापु बस्तिइ
लः जुया न्हयाय्‌माः व
अशक्त निभाः ।

८
छंके नं मि दु
म्वायेत मि स्यात छं
आः छ ख्युँ थःहे ।

९
आनन्द जोशी
सब्बु चान्ह्यय् गँया सः
–व ला ओयसिस् ।

१०
लँ माला च्वन
साइबरया जालय्
माखाःपिखाय् छ ।

११
छ बिना थन
गुँ दु, छें दु, पःखाः दु
छ, देय्, भ्री मदु ।

१२
जः त्वल, बित
खुसि लिखतं न्ह्यात
न्ह्यवः म्हुतुत ।

१३
सिमाय् हः बुल
सिमां हः हायावन
विश्वया ख्वाःपाः ।

१४
छं किल लागा
विकास खासा जुल
लः विनाया न्या ।

१५
संबाःगु सर्गः
भ्गीगु कुतःया लिच्वः
ख्युँ दुने कन्हय् ।

१६
थ्व इलं पाल्याय्
मत च्याकाः वःगु दु
भ्री युद्धय् व्यस्त ।

१७
पुखुया लःखय्
चागचां कय्का भ्रिसं
– विद्रोह दन ।

१८
च्वापुया चिकु
भ्री दुने दुहाँ वन
ल्वय्या सुनामि ।

१९
लः दु, गति दु
आनन्द जोशी ला मि
चेतनाया ल्हाः ।

२०
थौं खुसि सुंक
फसं, लबुं नवाइ
मि खः, च्याई आः ।

२१
मल दुने जि
सम्पन्नताया विश्व
छें भुतू मच्याः ।

२२
युध्दंध्वस्त गाँ
लिगं त्वःतुगु रेल
स्वचाःगु घःचाः ।

२३
वा मवः थौं नं
लँय् फोहरया गुँ गुँ
हिमाल जिल्ल ।

२४
मचा ब्वलंका
गुँ त्वतावन कोखं
सिमां ला स्तब्ध ।

२५
गफ गफय् छं
छैँ, लँ, ताँ नं दयकु
हा विनाया स्वाँ ।

२६
थौं रंग वात
छ्याल–ब्याल जिन्दगी
च्वना बिल ई ।

२७
न्ह्यलंग्रस्त ई
ल्याहाँवना च्वन व
न्ह्यसः: ंजि' थःहे ।

२८
अस्वस्थ थ्व म्ह
वनेमाःगु लँ दनि
मिं पुत जितः ।

२९
हिउपाःया ध्वाँय्
गुँइ याकःचा धूपी
आनन्द जोशी ।

३०
प्लास्टिकया स्वाँ
क्षोथाया कुने कुने
ऋतु वँय् चाल ।

३१
थौं क्रिसमास
हिउं त्वपुगू पुखु
गथे म्वाइ न्या !

३२
भ्वँतय् मि च्वल -
मचाया प्रतिकिया,
बुलुमि च्यात ।

३३
छें छेँत कित
किइमफु वं सूर्य
– फय् : जि स्वतन्त्र ।

३४
मकःपपं वं
म्हिगःया खँत कन
– म्वायेत थौं माः ।

३५
स्वाँ दु⁄ हः मदु
अपांग सिमा याकः
जि ला ँजि’ मखु ।

३६
सूर्य नं कैद
ख्युँया पन्जः्दुने व
जि मि, म्वाये आः ।

३७
बोनसाई जि
परिधि दुने सर्गः
संबात सिसि ।

३८
सीम्ह छुँ लखय्
लः बिया भ्रीसं क्यबय्
ध्वगित आस्था ।

३९
ख्वाः तःपिं भिपिं
दन आनन्द जोशी
हिउपाः न्ह्यात ।

४०
चुं दल सूर्य
कुतुंवन व बनय्
मिं मनः अन ।

४१
लः लुत मिइ
मि भन दन्न च्यात
चेतनाया फय् ।

४२
नांगागु सिमा
हःपिज्वल, स्वाँ व्हल
इलं नवात ।

४३
मादलया सः
बासुरीया धुनय् नं
गतिहीन लः ।

४४
व वल, वन
प्लेटफर्म ला सुंक
थ्वय्मफुगु सः ।

४५
धीचिंगु च्वापु
हात्था खः सूर्ययात
थः ला थःहे खः ।

४६
पोया जालं नं
ब्युस्युवने फुम्ह न्याँ
थैाया नेतात ।

४७
सिमांहागु हः
फसं ब्वयेकिइ हः
वाध्य स्वायेत ।

४८
न्ह्यावलें हथाय्
लँत हे चक्रब्यूह
जालय् दुने भ्कि ।

४९
आनन्द जोशी
छगू अभियान : न्हूधाः
–लँ दय्कि वं ।

५०
फय्, लः, जः यात
लागां नं कुने मफु
थः हे सम्पूर्ण ।

५१
प्रयोगशालाय्
डि. एन्. ए. छ्याल–ब्याल
न्ह्यपुया खेल ।

५२
गुँ गुँया स्वापू
तां स्वाय्त स्वया जिं
ई दिशावोध ।

५३
फइं बुँ मखु
उन् बुइका च्वनेत
– बाभ्फःसां मौन ।

५४
वा वःगु मदु
चलः वंन गुँ गुँत
गालय् थः थःहे ।

५५
सीमाया हलं
तिकिननः लः तालय्
भयाक्रान्त न्या। ।

५६
पाकिृंग मदु
मेलाया हुस्लुं : कार
थौंया शहर ।

५७
भिसं देय् माला
सिद्धान्तय्, नाराय्, बन्द्य्
थः दु, देय् मदु ।

५८
असंया हूलय्
जिं ॅजित' मालाच्वना
जितः ला लः यः ।

५९
आब्स्ट्राकट आर्ट
थः हे न्हूगु स्वरुप
आनन्द जोशी

६०
बन फडानी
लखं त्वपुगु गाँ गाँ
अस्तित्व न्ह्यसः ।

६१
बुलुमि सित
क्षखय् दुबित सूर्य
चेतना न्ह्यवः ।

६२
ख्वाःतंगु युग
ईमाया पन्जाय् खाचा
लबु दंगु दु ।

६३
ई वल, वन
हः - स्वाँ नं मदु सिमाय्
अपांग हचूपाः ।

६४
ख्वाँउ मौसम
चा नं क्वाना वल थौं
पुसां छ्यौँ ल्व्हन ।

६५
हिउँया गुँ गुँ
दुने झरनाया सः
खुसि तजाल ।

६६
चैत्रया फसं
आस्थाया छैँ न दुन
खः, ह्यूपा ख्वल ।

६७
हा:गु हः लँय् बँय्
म्वाय्त आतुर हः
फ्वगिंया ईच्छा ।

६८
ऋतुया हत्या
दिनाबील थौं घडि
नांगा बुँ, क्यब ।

६९
आनन्द जोशी
ख्यू जः मखु वयात
थःगु हे लँय् व ।

७०
फिरफिरेमा
हाय्न्ह्यो म्हासुल हःत
यथार्थ पौभा ।

७१
देगया हुलय्
जि हुल जुइ मयो
म्वाय् थःहे जुया ।

७२
सःया गतिइ
ग्वारातुल पःखाःत
चकन सर्गः ।

७३
वसन्त वल
जिं बाफः हे खनाः बुँ
न्ह्यवः कुतःत ।

७४
अशक्त मिखा
ख्युँनं त्वपुल लागा
हात्थ्या म्वायेत ।

७५
मेनमत जि
इलं च्याका च्वन थौं
ई फुका च्वना ।

७६
न्हाय्कं स्वल वं
कुरुप ख्वाः थःगु ज्यां
चलंवंगु गु ँ।

७७
झंगःत हाल
खुसिइ किसिद्वम्बो
न्हलंचाल "जि" .

७८
सर्गः विस्तृत
पःखा थुना च्वन वं
ख्यः हे जिन्दगी ।

७९
आनन्द जोशी
चिनाखं गोफय् वल
शून्यया हत्या ।

८०
खँसु ब्याप्त थौं
अस्पष्ट यथार्थता
दन ल्हाः लः थें ।

८१
अस्तित्वया सः
च्वाँपु दुनेया घाँय्‌या
– मौसम ला ख्वाँय् ।

८२
न्ह्याथाय् नं हि हि
आस्थाया हत्या युद्धं
पखाः थुना जिं ।

८३
कुँया खसुइ
सूर्यं लँ मालाच्वन
लँ माल कविं

८४
जिं लक्ष्मीपूजाय्
मतः च्याकाः छें छखां
ख्यूँ थःके ब्याप्त ।

८५
खग्वँः गँ मखु
कविं स्वाकिइ खँग्वः:
चेतनाया सः ।

८६
कँ बुया च्वन
पिनागु ला खः जिं जः
प्रदुषित चा ।

८७
सिसिइ खुसि
दिल्लाय् काँजूम्ह दोँह
खतः नलः ई ।

८८
क्यानभासय् मि
मी च्याःसां मक्वाः लागा
ल्हाः बिनाया ल्हाः ।

८९
आनन्द जोशी
जः खः इन व थःतं
सुथः वःगु दु ।

९०
लः ला अस्थिर
खुसिया पला हे लः
जीवन्त ह्यूपाः ।

९१
जलकुम्भीत
धाप दय्केगु कुतः
नुने मफु दय् ।

९२
अस्थिर गुँ गु
विकासया पलाः : लँ
खुसि जीवन ।

९३
म्हपूजाय् भ्हीसं
पूजा याना थम्हं थः
पशुत्व न्हिल ।

९४
ध्याचः लँय् दल
चूचू दल जि : आस्था
युगया घाः घाः ।

९५
वं स्वयाःच्वन
स्वापू मनू – ऋतुया
गार्ल लः बुल ।

९६
खः बँय् च्याम्पति
ब्वलनेत स्वल वं
लकस न्हिल ।

९७
लः थां थां वयाः
त्वपुइत स्वल ँगुँ
सर्गः अटल ।

९८
च्वापुया ख्यःलय्
लःहँय्त न्यासिवन
धाप व जित ।

९९
आनन्द जोशी
सीमाहीन खँग्वः व
चा दन लखं ।

१००
होलोृइन थौं
इतिहास दुने भ्mी
स्वःगु जीवन ।

१०१
बाधं तज्यात
लः स्वतन्त्र, न्ह्यात व
दिशा बुल थौं ।

OOOOOO

डा. आनन्द जोशी

प्रकाशित सफूत :
विस्थापित जि जि मखु
कोशल्वहँ
आनन्द जोशीया कबिता...... कबिता ताल्जुइ
आनन्द जोशीका कबिताहरु
भ्लखष्चयल्कभलतर्बा :बलबनभ्रूभलत बलम क्ष्ाकतबष्लबदभि म्भखभयिऊभलत बत तजभ ऋचयककचयबम
- मंका च्वज्या)
भ्तजलयदयतबलथ बलम ऋयलकभचखबतष्यल या एबिलत म्ख्भचकष्तथ ष्ल ल्भउर्बा - मंका च्वज्या)
सिरपा : श्रेषृ सिरपा १०९६
सलग्न
अध्यक्ष : नेपाल वातावरणविद संघ
सदश्य : ध्यचमि एयभतक क्यअष्भतथ ९ध्एक्०स ध्यचमि ज्बष्पग ऋगिद

♦ ♦

डा. आनन्द जोशीया बुदिंखुन्हु वयकःया काय् रिकिं जोशीजुं भिन्तुना कार्डय् च्वगु स्वपु हाइकु

....

oak in the forest
standing by
always

----

white snow drips to drop
leaves green
beginnings – your b’day!

----

bubbles
rise to the top
opening to the world – your ideas

==============================